

ALIATS DRETANS DE COALICIÓN VALENCIANA

UPRA, el franquisme del sud

Aquells que en les comarques del sud fan front a la llengua són, la majoria, membres d'AP o de la minúscula però bel·licosa UPRA. També són, sobretot, franquistes. Una mala elecció autonomista per a la Coalición Valenciana.

I. López i J. Planelles

Amb seu al carrer d'Osca número 8 d'Alacant, la mateixa que ja va ocupar Unió Valenciana, el 27 de juny de 1986 quedava inscrita en el Registre General de Partits Polítics la Unió Provincial Alicantina, UPRA, «defensora dels interessos alacantins» i «d'una autonomia uniprovincial». «Ara —deia un portaveu del naixent grupúscul que ja comptava amb dos diputats provinents d'AP-UV— ja som més de 2.000 afiliats en la província d'Alacant i amb seus a Villena, Novelda, Asp, Monfort, Elx i Oriola en un

futur immediat. Concorrerem a les municipals».

I així és. Aliat amb Coalición Valenciana en la denominada Coalición Electoral Valenciana, el lema de la qual és «Somiar un futur, imposar l'austeritat i servir desinteressadament», els membres d'UPRA —en realitat només unes quantes decenes, però amb un pes econòmic i una vella experiència en el «comandament»— ja són una oferta per a les pròximes eleccions «per la província d'Alacant». Una oferta dura.

«¿Què afegeix a aquest conjunt Unió Provincial Alicantina?» es preguntava en una tribuna sobre «el perquè d'una coalició» el doctor **Francisco Zaragoza Gomis**, ex-regidor d'Alacant, ex-diputat, ex-president provincial de la UCD d'Alacant, actual president de Coalición Valenciana-Alacant i número u tant per a les autonòmiques com per a les municipals. I, no sense raó, responia: «Un sentiment de frustració provocat... pels consellers d'un partit totpoderós, implantat en la Generalitat valenciana...» Però on probablement s'equivocava era a assimilar UPRA a «les idees i programes liberals superadors de la desorientació política». Perquè, contràriament a l'opinió del reconegut liberal **Zaragoza Gomis**, UPRA es troba en el costat contrari a tals pressupòsits. Per començar, pel fet d'estar rotundament en contra de la llengua. I després, per situar-se políticament inclús a la dreta d'AP. N'hi ha que diuen que el programa d'un partit és la història dels seus homes.

1. L'activista

Pel març de 1979 un petit explosiu esclatava en el cotxe de l'industrial de Novelda **Santiago Navarro Sala**. Al cap de pocs dies, un xalet de la seua propietat es veia així mateix sacejat per un altre artefacte. Sala va denunciar a la policia i al jutjat que era objecte d'amenaçes telefòniques per part de persones que deien ser del Grapo i que li exigien dos milions de pesetes.

Dies més tard, eren detinguts, com a presumptes implicats en delictes d'extorsió, amenaça i ús d'explosius, quatre joves membres de la burgesia d'Elda —entre els quals, un camarada i amic de **Panadero Sandoval**, l'ultra autor de la mort del militant del Moviment Comunista, **Miquel Grau**— i també altres dos extremistes de Novelda: el guàrdia municipal **Luis Soria Navarro**, activíssim de Fuerza Nueva i el seu íntim amic **Miguel Navarro Sala**, germà de l'industrial extorsionat.

Tots ells van ser tancats

al depòsit municipal d'Elda i a tots se'ls aplicà la llei antiterrorista. I tots foren qualificats, segons la nota policial, com a «afiliats o simpatitzants dels grups polítics Fuerza Nueva o de la Unió Regional Valenciana».

No debades el que fou «cap de Novelda» i «cap provincial de premsa» de la URV, **Navarro Sala**, el tenien conceput al seu poble com a persona molt pròxima a les idees i els mètodes d'FN. Ell mateix comentaria, davant certes discrepàncies públiques de la URV, que «ací a Alacant mantenim posicions dures i clares, els de València són molt tous».

Novè candidat per Novelda en la llista de Coalición Democrática per a les primeres municipals lliures, després de ser expulsat de la URV, **Sala** és el president del Club de Opinió Alicantinista «Alicantón», de tall segregacionista i cantonal, una capella antivalenciana que ell mateix va fundar el 1979 i després de la seua nova expulsió d'AP. Des de la qual, finalment, acabà gestant la Unió Provincial Alicantina i un estatut per a un suposat *País Alicantino*.

Destacat militant en principi del Consell Valencià d'Alacant, un grupúscul cultural lligat a UV, que, «veient que l'assumpte dels Països Catalans proliferava» va acabar transformant-se en l'extraparlamentària i dretana URV —«el partit més autonomista de la postguerra»—, **Sala** ha estat un legionari clau, des de la trinxera antivalenciana, que ha organitzat en les comarques del Vinalopó, en la lluita contra la normalització del català. Un element que mai no va poder destacar com a rellevant càrrec polític perquè, aliat d'avantguarda de les tesis de la Coordinadora Pro-Valenciano voluntario i d'AP, no ha cessat mai de carregar les armes «contra els invasors valencians».

Fidelíssim dels sainets i muntatges d'Unió Valenciana, fou mantenidor del Casal del Regne, búnquer del blaverisme censat a Novelda, el qual representà en 1980 en una audiència davant el rei **Joan Carles**, junt amb d'altres associacions culturals del Regne de València, com ara Valencia 2.000, el GAV, i l'Asociación para la Defensa de los Intereses Alicantinos —una altra de les sucursals del duo **Izquierdo-Lizondo**— dirigida en aquella època pel fins ara portaveu dels populars en les Corts valencianes, número dos de les autonòmiques i cap pensant de la «voluntarietat» de la llengua, l'alacantí **Joaquín Santo Matas**.

Llicenciat en Químiques pel Col.le-

gi de Sarrià de Barcelona, veí actual de Monfort, pràcticament no va exercir mai la carrera, ja que podia gaudir de la seua condició de latifundista i amo d'un bon grapat de terres i propietats guanyades per herència familiar. Diferents cercles democràtics consultats de Novelda i Monfort el consideren «pepillós».

Abrandat defensor de la revista-pamflet *Murta* —«com sabeu, l'única premsa valencianista»—, portaveu oficial de l'Academia de Cultura Valen-

A l'esquerra, manifestació «multitudinària» d'UPRA. A la dreta, **García Agredas**.

ciana —«màxim exponent cultural del nostre país»—, **Sala** ha comptat per a les seues activitats, no tant amb l'ajuda del sindicat o el municipi, com amb l'esforç de la seua família. Així, la seua muller, **Margarita Weiss Schmidt**, ha estat autora recalitrant d'un bon recital d'apologies blaveres en la premsa amb la firma de **Marta Schmidt** i va saber acompanyar-lo —això sí, deu llocs més avall— en la mateixa candidatura municipal d'AP-83 per Novelda.

Els seus fills, **Miguel José Navarro Weiss** i **Margarita**, estudiants de Dret, han seguit també els seus passos, creant l'Asociación Universitaria Independiente Alicantina, AIUA —coaligada a Alternativa Universitaria de València i igualment opositora a la implantació de l'idioma—, llançant colèriques cartes des dels diaris locals contra la llengua i, en el cas del fill, home de la Coordinadora en la Universitat, figurant també com a número tres en la llista d'AP-Monfort 87.

Amb el seu nom, o fent servir el

pseudònim «Toni Sala», nom del seu avi, **Miguel Navarro** pare ha estat l'autor de centenars de cartes furiosament antivalencianistes, verinosament contràries a tot allò que siga català.

Així, el periodista **Vicent Ventura** era per a ell l'«apòstol predicador del govern fantasma de Barcelona»; i l'economista i ex-diputat **Emèrit Bono**, «el cap del comunisme valencià». Una campanya violenta que, paral·lelament, acabava en aquells mesos amb les bombes contra **Joan Fuster**, la llibreria Tres i Quatre de València i Set i Mig d'Alacant. I contra el professor **Manuel Sanchis Guarner**.

Sens dubte, **Guarner** fou per a **Navarro Sala** l'home més odiat. Amb un rosari imparable d'atacs i calúmnies:

Martínez Serrano. A la dreta, seu d'UPRA a Alacant.

«el farisaic, l'apòstol recalitrant del menys noble ideal, el sentir català, amorrat a València a la mateixa mameia que **Alpera** a Alacant, premi botella de lleixiu al cavaller de la contracultura i el subdesenvolupament», etc. Per alguna cosa, durant un sopar-col·loqui celebrat a Alacant, el notable lingüista el va tractar de «terrorista». «Visiblement alterat», deia **Sala**. I exclamava: «amb bon vi degué ofegar Don Manuel el disgust que li vaig donar».

Aquest és, doncs, un dels «defensors» dels interessos alacantins i dels homes elegits per Coalición Valenciana per a la seua futura activitat electoral «autonomista» del braç d'UPRA. Algú que, com a antic corresponsal de *La Verdad*, a Novelda, posava en boca d'AP, moltes voltes, els seus propis desigs i reclamava la necessitat que dimetissen «els parlamentaris **Brabo, Be-**

vià i Mateo per instrumentar el reconeixement del PSAN, partit revolucionari connectat amb ETA i el terrorisme internacional». Algú que fou expulsat d'AP per excessivament extremista i que parla de «l'autèntica legalitat de 1939, reafirmada per tots els pobles alacantins».

I autor en 1978 d'aquest paràgraf: «la Universitat de València, al servei del nacionalsocialisme català, ha engendrat, com a ramera portuària copulada amb semen català infecte, una facultat de lletres mongoloide, intel·lectual, aberrant que ha autogenerat la putrefacta càtedra d'esperantologia catalanista».

Un furibund franquista, vell amic d'UV-URV, que fa tan sols un mes proposava «celebrar amb festes l'efemèrides del 25 d'abril de 1707, data de la batalla d'Almansa... un gran triomf polític del País Alicantino, que allí es va espolsar el jou valencià en ser derrotades les milícies de València». I que acusava el president de les Corts valencianes, **Garcia Miralles**, d'haver dit «un enfilall de falsedats impies contra la figura de Felip V, el primer Borbó d'Espanya».

2. El dirigent

Si **Sala**. Fou el promotor, **Antonio Garcia Agredas** és el veritable dirigent d'UPRA, número dos en la llista de Coalición Electoral Valenciana per a les Corts, darrere de **Francisco Zaragoza Gomis** —amb la secretaria general de **Gabriel Elorriaga** en AP— fou cinquè del tàndem AP-PDP-UV i segon dels populars per a l'Ajuntament de Villena. Diputat, doncs, i regidor, passaria, però, en ambdós casos a incorporar-se ràpidament al grup mixt.

Expert municipal, com a regidor d'orientació falangista en l'anterior règim, company de la ultradreta de Villena, —només ell i el seu partit convocaren la manifestació a favor de l'actuació de la guàrdia civil a Reinososa—, **Garcia Agredas** és en el seu feu comarcal motor de l'enfrontament a l'ús i ensenyament del valencià.

Dedicat plenament en 1978 a la formació d'AP-Villena i l'Alt Vinalopó com a «coordinador d'àrea», li fou obert un contenciós pel comitè executiu provincial d'AP davant les seues actuacions i procediments de caràcter «imperatiu» i «absolutista». Obligat a dimitir, l'anterior dirigent provincial d'AP, **José Cremades**, el va convidar a anar-se'n, però el seu íntim amic **Juan Antonio Montesinos**, aleshores vice-president nacional d'AP i segon d'abord, n'evita l'eixida.

Triat Montesinos —la línia més du-

ra d'AP— com a president provincial des de Madrid i defenestrat **Cremades**, tot plegat no va evitar que **Garcia Agredas** saltàs de les files d'AP per dedicar-se a UPRA.

Sense estudis, amb fama de dretista ferotge en la seua ciutat, lleuger de fidelitat matrimonial, és propietari de l'empresa familiar «Antonio Garcia Agredas, almacén de curtidos».

En representació d'Unión Provincial Alicantina i junt amb el seu desconegut secretari general **José Antonio Ferrándiz**, va firmar fa poc a València una anomenada Plataforma Cívica para el Consenso Nacionalista que pretén aconseguir un enteniment entre Unión Valenciana, Coalición Valenciana, Esquerra Nacionalista Valenciana i l'Organización Independiente Valenciana de **Vicent Morera Sendra**. Tot i que, curiosament, un dels majors enfrontaments que va trobar en el si d'AP i, segons fonts d'aquest partit, fou davant la seua acostumada consigna «açò ens ho diuen des de Madrid, açò ho ordena **Fraga**», cançó que durant molts anys fou voluntat i criteri exclusiu per a AP de l'Alt Vinalopó.

3. El president

Antonio Martínez Serrano és el tercer home clau en UPRA. Ex-secretari del Col·legi de Duanes, president de la Junta Provincial de Lluita contra el Càncer, ex-president de l'Alacant C.F., professor mercantil, consignatari de bucs, transportista i constructor, coordinador provincial dels APAS contra

l'obligatorietat del valencià, la seua força econòmica i el seu càrrec de diputat d'Unión Valenciana en la coalició AP-PDP de les Corts —fou número tres— li van permetre des del primer moment ajudar a la construcció-finançament d'UPRA, partit que presideix.

Ex-regidor de la dictadura en l'Ajuntament d'Alacant, cap de llista en la candidatura Alicante Independiente per a les primeres municipals, **Serrano** fou president provincial d'Unión Valenciana —«un partit regional, no valencià»— grup que abandonaria, junt amb d'altres càrrecs locals del franquisme, arran de la ràpida deserció del seu professor i líder, el furibund anti-valencianista **Vicente Ramos Pérez**,

Ramos, fundador, primer ideòleg i president regional aleshores d'UV —«per a mi no hi ha més nacionalisme que l'espanyol»—, abandonà la Unión com a conseqüència de «profundes discrepàncies», ja que «hi havia una posició nacionalista claríssima que jo vaig combatre obertament, defensant les essències del partit i d'Espanya com a nació, perquè la ruïna de la pàtria i l'enderroc de la nació, junt amb el canvi substancial en l'escala de valors, corrouen simultàniament la personalitat de l'espanyol, i cal lluitar per la salut d'Espanya».

Evidentment, **Serrano** l'acompanya perquè, per a ell, quedava també «demostrat que Unión Valenciana no té l'alacantinisme com bandera» i perquè, com va dir **Ramos**, cronista ofi-

cial de la província i ex-diputat en el grup mixt del Congrés, «l'estat de les autonomies és la fi de l'Estat espanyol». Per això, durant una entrevista electoral pregutaven a **Martínez Serrano**: «¿és Unión Valenciana un partit ultradretista?».

Amb **Serrano**, abandonava també la UV **Ambrosio Lucíñez** —ex-alcalde franquista d'Alacant, ex-regidor UCD i proposat per a les pròximes Corts per l'AP de **Montesinos**, però tret sense contemplacions de la llista per AP-Madrid, qui, de passada, també parlava de «la conducta tortuosa i ambigua del president provincial **Martínez Serrano**» per culpa del qual **Lucíñez** va perdre el lloc i l'acta de diputat.

I, amb tots dos, deixava també UV el portaveu dels populars en la Diputació d'Alacant, advocat, periodista, ex-vice-president de la Cambra de la Propietat i ex-alcalde franquista d'Alacant, **José Manuel Martínez Aguirre** —«jo no tinc res de nacionalista, si no és de nacionalista d'Espanya, la meua pàtria»—, un altre destacat de la lluita contra la llengua en la manifestació de 1985 a Alacant. I sota la corporació de la qual fou regidor, abans que alcalde, **Lucíñez** i també **Francisco Martín de Santaolalla**, que ho era pel terç sindical i que avui és membre del Consell local d'Unión Valenciana-Alacant.

Una gloriosa corporació, que dotaria de quadres AP-UV i de la qual també fou tinent d'alcalde, ha dit un altre abanderat del «valenciano voluntario», **Adrián Dupuy Fajardo**, «director regional» d'una companyia d'asseguradores, advocat, president del Club de Regatas i, fins ara, regidor d'AP en l'ajuntament d'Alacant: «autonomia sí, però alacantina».

No és, doncs, estrany que, en la manifestació de 1985 en defensa del castellà, aquesta comparsa reaccionària es trobàs al costat d'altres vells franquistes i avui reconeguts dirigents d'AP, com ara **José Cholbi Diego** —ex-cap provincial del Movimiento, ex-subdirector general del Ministeri d'Educació, inspector del Ministeri de Cultura, ex-regidor, funcionari excendent de la TVE, professional de la ràdio, diputat d'AP en les Corts espanyoles i valencianoparlant—, o **Antonio Alonso Gutiérrez** —fins ara diputat a les Corts valencianes, president comarcal d'AP-Baix Segura, litògraf i membre de la Junta Executiva de la Cambra de Comerç i Indústria d'Alacant, ara cap de llista en les locals per Almoradí, on ja fou alcalde amb Franco. La llista és ben llarga. □

MILLORAR BARCELONA

Escolti ciutadà: «faci d'alcalde»

¿Vol vostè ser alcalde? Provi un poc el càrrec. Ho diu Maragall i alguns pocs s'hi han apuntat.

Aurora Moreno

Sota l'imperatiu d'una ordre i la seducció de la possibilitat, l'Ajuntament de Barcelona oferiria als seus ciutadans un concurs d'iniciatives, que es portarien a terme en els districtes de Barcelona, emmarcat dins del procés de descentralització.

El concurs cridava a la imaginació i a la participació sota l'aparença de «fer d'alcalde». La idea, bonica en conjunt però una mica confusa en la forma, exigia a la persona que volia participar que les seves propostes no estiguessin incloses en els projectes d'actuació municipal i que fossin una aportació a la millora de la qualitat de vida a la ciutat.

Una vegada aquestes dues coses estaven clares, s'havia d'elaborar un dossier amb l'explicació detallada del projecte, plànols, plans d'actuació, pressupostos, etc.; és a dir, el patracol burocràtic que comporta qualsevol tracte amb l'administració, fins i tot a l'hora de lliurar idees.

Davant la paperassa, alguns es tornaven enrere; d'altres, eren ajudats i assessorats per persones que, únicament per a aquesta campanya, l'Ajuntament de Barcelona havia disposat en cada consell de districte.

324 propostes ha estat la quantitat final d'iniciatives presentades a participar en el concurs. Dels quasi 1.900.000 persones que actualment viuen a Barcelona, un 0,002 per cent ha considerat que val la pena intentar fer d'alcalde encara que només sigui en un espai petit i per un tema concret. D'aquestes, 85 es refereixen a accions socials o cíviques, 88 a innovacions culturals i tecnològiques, 40 a afavorir la comunicació i el veïnatge, 36 a la millora urbana, 20 a promoure l'esport, 19 a la prevenció i reinserció de toxicòmans i 17 al disseny i a la imatge. Els jurats, un per a cada districte, estaven formats per personalitats rellevants del mateix districte, i el premi podia variar entre 200.000 pessetes i 1 milió. En total, l'àrea de descentralització ciutadana de l'Ajuntament de Barcelona hi ha invertit 40 milions de pessetes, als quals cal sumar 10 milions més en concepte de publicitat, personal, papers, etc. □